

Τίτλος μαθήματος	Επιστημολογία, Επιστημονική Μέθοδος και Δεοντολογία και Ηθική στην Έρευνα στην Ψυχολογία				
Κωδικός μαθήματος	ΨΥΧ801				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Διδακτορικό				
Έτος /Εξάμηνο	1ο Έτος / 1ο Εξάμηνο				
Όνομα διδάσκοντα	Δρ. Εύα Πεττεμερίδου				
ECTS	10	Διαλέξεις/ εβδομάδα	1	Εργαστήρια/ εβδομάδα	Κανένα
Σκοπός και στόχοι μαθήματος	Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο να παρέχει στους φοιτητές εις βάθος κατανόηση των βασικών αρχών της επιστημολογίας, της επιστημονικής μεθόδου και της ερευνητικής δεοντολογίας, όπως αυτές εφαρμόζονται στην ψυχολογία. Το μάθημα δίνει έμφαση στην κριτική σκέψη, τη φύση της επιστημονικής έρευνας και τις ηθικές παραμέτρους στη διεξαγωγή έρευνας με ανθρώπινους συμμετέχοντες. Οι φοιτητές θα εξερευνήσουν πώς οι φιλοσοφικές βάσεις διαμορφώνουν τις ψυχολογικές θεωρίες, τις μεθόδους και τις διαδικασίες λήψης δεοντολογικών αποφάσεων.				
Μαθησιακά αποτελέσματα	Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα μπορούν να: CILO1: Αναλύουν και αξιολογούν τις επιστημολογικές βάσεις της ψυχολογικής έρευνας. CILO2: Εφαρμόζουν τις αρχές της επιστημονικής μεθόδου στον σχεδιασμό και την κριτική αξιολόγηση ψυχολογικών μελετών. CILO3: Αναγνωρίζουν, αξιολογούν και επιλύουν ηθικά ζητήματα στην ψυχολογική έρευνα, ακολουθώντας διεθνή πρότυπα. CILO4: Συνθέτουν επιστημολογικές και δεοντολογικές αρχές για την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης ερευνητικής πρότασης. CILO5: Συμμετέχουν κριτικά σε ακαδημαϊκές συζητήσεις σχετικά με τις επιπτώσεις της δεοντολογίας και της επιστημολογίας σε διαφορετικά ερευνητικά περιβάλλοντα και πληθυσμούς. CILO6: Αξιολογούν των επιστημολογικών και ηθικών επιπτώσεων της ενσωμάτωσης εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης στην ψυχολογική έρευνα.				
Προαπαιτούμενα	Κανένα		Συναπαιτούμενα	Κανένα	

Περιεχόμενο μαθήματος	Εβδομάδα 1: Εισαγωγή στην Επιστημολογία και την Ψυχολογία Εβδομάδα 2: Η Φύση και το Εύρος της Επιστημονικής Μεθόδου – Θεωρίες, υποθέσεις, επιχειρησιακή οριστικοποίηση. Εισαγωγή στις πρακτικές ανοικτής επιστήμης (προκαταγραφή, αναπαραγωγιμότητα, διαφάνεια) Εβδομάδα 3: Σχεδιασμός Έρευνας στην Ψυχολογία Εβδομάδα 4: Ιστορικό Πλαίσιο της Ερευνητικής Δεοντολογίας Εβδομάδα 5: Ενημερωμένη Συγκατάθεση και Ευάλωτοι Πληθυσμοί Εβδομάδα 6: Προκαταλήψεις και Περιορισμοί στην Επιστημονική Έρευνα – περιλαμβάνει αλγοριθμική μεροληψία και προκλήσεις χρήσης εργαλείων ΤΝ Εβδομάδα 7: Δεοντολογία στη Νευροεπιστήμη και την Τεχνολογική Έρευνα – περιλαμβάνει τη δεοντολογική χρήση εργαλείων ΤΝ Εβδομάδα 8: Διαπολιτισμική και Παγκόσμια Ερευνητική Δεοντολογία Εβδομάδα 9: Επιστημολογική Κριτική της Ψυχολογίας Εβδομάδα 10: Ανάπτυξη Δεοντολογικών Ερευνητικών Προτάσεων Εβδομάδα 11: Μελέτες Περίπτωσης και Διλήμματα Δεοντολογίας Εβδομάδα 12: Σύνθεση και Αναστοχασμός
Μεθοδολογία διδασκαλίας	Το μάθημα περιλαμβάνει: • Διαδραστικές διαλέξεις με συζητήσεις. • Μελέτες περιπτώσεων και προσομοιώσεις διλημάτων δεοντολογίας. • Ανάλυση άρθρων επιστημονικής βιβλιογραφίας. • Ομαδικά έργα για τον σχεδιασμό δεοντολογικών ερευνητικών προτάσεων. • Εισαγωγή στη δεοντολογική και διαφανή χρήση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης στην επιστημολογική σκέψη και τον ηθικό συλλογισμό. • Εφαρμογή πρακτικών αναπαραγωγιμότητας και διαφάνειας μέσω της χρήσης πλατφορμών ανοικτής επιστήμης (π.χ. OSF).
Βιβλιογραφία	Υποχρεωτική Ανάγνωση: • Bunge, M. (2017). <i>Philosophy of Science: From Problem to Theory</i>. Routledge. • Resnik, D. B. (2018). <i>The Ethics of Research with Human Subjects: Protecting People, Advancing Science, Promoting Trust</i>. Springer.

	- American Psychological Association. (2020). <i>Publication Manual of the APA (7th ed.)</i>. Συνιστώμενη Ανάγνωση: - Smith, J. A. (2015). <i>Qualitative Psychology: A Practical Guide to Research Methods</i>. SAGE. - Beauchamp, T. L., & Childress, J. F. (2013). <i>Principles of Biomedical Ethics</i>. Oxford University Press. - Nosek, B. A., et al. (2015). Promoting an open research culture. <i>Science</i>, 348(6242), 1422–1425.
Αξιολόγηση	- Συμμετοχή σε Συζητήσεις και Μελέτες Περίπτωσης (20%): Ενεργή συμμετοχή κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. - Γραπτή Εργασία (30%): Κριτική αξιολόγηση μιας δημοσιευμένης ψυχολογικής μελέτης, με έμφαση στις επιστημολογικές και δεοντολογικές της διαστάσεις. - Ερευνητική Πρόταση Δεοντολογίας (50%): Ανάπτυξη μιας δεοντολογικά συμβατής ερευνητικής πρότασης, συμπεριλαμβανομένων επιστημολογικών δικαιολογιών. Σημείωση: Εάν χρησιμοποιηθούν εργαλεία γενετικής ΤΝ (π.χ. ChatGPT, Copilot) κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε σταδίου εκπόνησης των εργασιών, οι φοιτητές οφείλουν να δηλώσουν τη χρήση τους υποβάλλοντας τη Φόρμα Δήλωσης Χρήσης ΤΝ του Πανεπιστημίου. Η μη δήλωση συνιστά ακαδημαϊκή παρατυπία και υπόκειται σε πειθαρχικές συνέπειες.
Γλώσσα	Ελληνική